

BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci - BOZP

„Neexistuje nulové riziko, neexistuje absolútna bezpečnosť!!!“

Cieľom časti BOZP je poskytnúť potrebné informácie o platnej legislatíve z oblasti BOZP,

Aplikáciu požiadaviek BOZP v Slovenskej republike vymedzuje v súčasnosti platný zákon **č. 124/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci**. Tento zákon ustanovuje všeobecné zásady prevencie a základných podmienok na zaistenie BOZP a na vylúčenie rizík a faktorov podmieňujúcich vznik úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce. Zahŕňa súpis povinností pre zamestnávateľa, práva a povinnosti zamestnancov, postupy pri vydávaní osvedčení bezpečnostného technika (a autorizovaného bezpečnostného technika) a pri zabezpečovaní potrieb vzdelávania v tejto oblasti. Zákon je zostavený tak, aby svojou štruktúrou a požiadavkami dával základný minimálny rámec na implementáciu systému manažérstva BOZP. Je potrebné podotknúť, že zákon o BOZP sa nevzťahuje vo všetkých bodoch na výkon štátnej služby, ktorú vykonávajú príslušníci Policajného zboru SR. Preto sa bezpečnostnými požiadavkami zaoberá zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície, v ktorom podľa §135 upravuje a zaisťuje požiadavky BOZP policajtov vykonávajúci Služobný úrad.

Ostatné zákony týkajúce sa oblasti BOZP:

- Zákon č. 125/2006 o inšpekcii práce v znení neskorších predpisov,
- [Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov](#),
- [Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce](#)

Záväzné legislatívne predpisy EÚ pre oblasť BOZP:

- Smernica Rady 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a zdravia pracovníkov pri práci (komplexne rieši vzťah „človek – stroj - prostredie.“),
- Smernica Rady 89/392/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa strojového zariadenia (bezpečnosť strojov).

Niektoré pojmy z oblasti BOZP:

Prevencia: systém opatrení plánovaných a vykonávaných vo všetkých oblastiach činností zamestnávateľa, ktoré sú zamerané na vylúčenie alebo obmedzenia rizikových faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce a určenie postupu v prípade bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia zamestnanca.

Nebezpečenstvo: stav alebo vlastnosť faktora pracovného procesu a pracovného prostredia, ktorý môže poškodiť zdravie zamestnanca. Môžeme ho chápať ako skrytú vlastnosť objektu, potenciál, schopnosť zapríčiniť vznik škody a je viazané na otázku: „*Čo môže byť zdrojom poškodenia, čo môže spôsobiť škodu?*“ napr. šmykľavá podlaha).

Ohrozenie: situácia, v ktorej nemožno vylúčiť, že zdravie zamestnanca bude poškodené. Predstavuje prejav nebezpečenstva, spôsob, akým môže dôjsť k úrazu alebo ku škode. Je možné definovať na základe otázky typu: „*Akým spôsobom môže dôjsť ku škode?*“ napr. pošmyknutie sa).

Riziko: pravdepodobnosť vzniku poškodenia zdravia zamestnanca pri práci a stupeň možných následkov na zdraví v dôsledku jeho expozície (vystavenia sa) nebezpečným faktorom. Je vyjadrené kombináciou pravdepodobnosti vzniku negatívneho javu a stupňom závažnosti jeho dôsledku. Matematicky je ho možné vyjadriť: $R(\text{stupeň rizika}) = P(\text{pravdepodobnosť}) \times D(\text{dôsledok})$.

Zostatkové riziko: riziko, ktoré zostalo po prijatí ochranných opatrení. Môže ísť o ochranné, resp. bezpečnostné opatrenia prijaté v rámci etapy konštrukčného návrhu alebo ide o ďalšie dodatočné opatrenia prijaté užívateľom zariadenia (uvádzané v návode na obsluhu).

Akceptovateľné riziko: predstavuje riziko, ktoré je znížené na takú úroveň, ktorú je možné tolerovať v organizácii za podmienok, že sú rešpektované požiadavky záväzných predpisov a vlastnej politiky.

Nehoda: neplánovaná udalosť, ktorá zapríčini smrť, chorobu, zranenie alebo stratu.

Skoro nehoda (incident): udalosť, ktorá zapríčini nehodu alebo potenciálne môže spôsobiť nehodu.

Pracovný úraz

Pracovný úraz je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

Delenie:

- úraz pracovný

- **evidovaný** (drobné úrazy bez PN alebo do 3 dní, evidencia na pracovisku do knihy evidencie úrazov),
- **registrovaný** (PN viac ako 3 dni, záznam o úraze, vyšetrovanie úrazu),
- **závažný** (viac ako 42 dní PN)
- **smrteľný**
- **ťažká ujma na zdraví**
- **ostatný** (vlastné opatrenia)

- úraz mimopracovný

Za pracovný úraz **sa nepovažuje:**

- cesta do a späť z práce,
- úraz, ktorý vznikol počas obedňajšej prestávky,
- úraz, ktorý vznikol pod vplyvom alkoholu alebo inej psychotropnej a návykovej látky.

Výnimka: mimoriadne povolanie do služby alebo výkonu práce.

Postup pri vzniku pracovného úrazu

Zamestnanec, ktorý utrpel počas výkonu pracovnej činnosti pracovný úraz je povinný **bezodkladne** oznámiť vznik pracovného alebo služobného úrazu svojmu nadriadenému, ak mu to dovoľuje jeho zdravotný stav.

Zamestnávateľ je **povinný:**

- registrovať pracovný úraz, ktorým bola spôsobená pracovná neschopnosť zamestnanca,
- spísať záznam o registrovanom pracovnom úraze max. do 4 dní po oznámení vzniku registrovaného pracovného úrazu,
- prijať a vykonať potrebné opatrenia, aby sa zabránilo opakovaniu podobného pracovného úrazu,
- viesť evidenciu pracovných úrazov, v ktorej uvedie údaje potrebné na spísanie záznamu o registrovanom pracovnom úraze, ak sa následky pracovného úrazu prejavia neskôr,
- uchovávať záznam o registrovanom pracovnom úraze 5 rokov od jeho vzniku, rovnaká lehota platí aj pre jeho evidenciu.

Vypracoval dňa 20.09.2020

Martin Majerčák – bezpečnostný technik